Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
відділення поліції № 2 Дубенського районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції в Рівненській області

27.05.2025

м. Рівне, 2025

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 27.05.2026 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 2 Дубенського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області (далі – ВП № 2, відділення поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Корнійчук Олександр Васильович, представник Уповноваженого у Рівненській області;

Пилипчук Микола Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Коваль Вікторія Олегівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Мулик Юлія Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Відвідування проведено за участі (з відома, у присутності):

Семеренко Юрій Васильович – начальник відділення поліції № 2.

Загальна інформація.

Відділення поліції розташоване в окремій триповерховій будівлі та знаходиться за адресою: вул. Почаївська, 17, м. Радивилів, Дубенський район, Рівненська обл., 35500.

Штатна чисельність особового складу відділу поліції складає 46 осіб, з них: вільнонаймані – 2 особи, вакансій – 3 шт.од., у відряджені – 1 особа.

Серед позитивних аспектів діяльності відділу поліції слід відзначити впровадження моделі зразкового поліцейського офісу у форматі «Front-office», що забезпечує зручність та відкритість у взаємодії з громадянами.

В дотримання вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, у посадових інструкціях службових осіб ВП № 2 наявна інформація про заборону катувань.

Під час відвідування з’ясовано, що у відділенні поліції розміщені інформаційні стенди для відвідувачів, зокрема, щодо днів приймання громадян керівництвом ГУНП в Рівненській області, ВП № 2, а також інші відомості (фото 1).

У вільному для відвідувачів доступі розміщено скриньку для заяв, скарг і пропозицій (фото 2), яка на момент відвідування була порожня.

Згідно з Журналом обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, на час відвідування осіб у відділі поліції не було.

У відповідності до вимог Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у відділі поліції встановлено внутрішні камери відеоспостереження та аудіо-запису з можливістю архівації не менше 30 діб.

Поряд з цим, комісія ВП № 2 здійснює щотижневе обстеження кабінетів щодо виявлення заборонених предметів, які можуть бути засобами катування або неналежного поводження.

Під час відвідування встановлено, що працівники відділення поліції пройшли тренінги про надання домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати (фото 3, 4).

Попри те, що у відділенні поліції не функціонує система «Custody Records», яка є інструментом належного документування процесу перебування осіб у місцях несвободи та сприяє дотриманню їхніх прав, у відділенні поліції обладнано кімнату для проведення слідчих та інших дій, а тому процесуальні дії із запрошеними, доставленими та затриманими особами проводяться за наявної відеофіксації (фото 5).

Також, при вході до відділення поліції наявна кнопка виклику персоналу для осіб з інвалідністю та інформація про найменування органу поліції, яка продубльована крапковим шрифтом за системою Брайля (фото 6, 7).

Протягом 2026 року співробітниками відділу поліції затримано 8 осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину.

Слід зазначити, що на момент відвідування фактів заподіяння працівниками поліції тілесних ушкоджень затриманим особам під час відвідування ВП № 2 представниками НПМ, не встановлено.

Важливо зазначити, що групою НПМ вперше здійснено відвідування Відділення поліції № 2 Дубенського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина перша статті 28 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділенні поліції кімната для затриманих хоча й облаштована, однак на момент проведення моніторингового візиту перебувала на етапі введення в експлуатацію та фактично не функціонувала, у зв'язку з чим не могла використовуватися для розміщення затриманих осіб (фото 8).

Перебування затриманих осіб у відділі поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання може призводити до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету тощо.

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Дванадцята Загальна доповідь CPT/Inf(2002)15) зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням (мінімум один раз на день повноцінним харчуванням, щось більш суттєве, ніж бутерброд), доступом до води, туалету. Особи, які повинні провести ніч в місці тримання, мають бути забезпечені чистим матрацом та ковдрами.

Зі слів співробітників ВП № 2 затримані особи відразу ж поміщуються у приміщення Ізолятора тимчасового тримання № 4 Головного управління Національної поліції в Рівненській.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

2. У порушення вимог пунктів 17 та 18 розділу VI Інструкції, у відділенні поліції відсутня кімната для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в кімнаті для проведення слідчих та інших дій, однак в даному приміщені не забезпечено конфіденційність, що порушує право особи на професійну правничу допомогу.

Європейський комітет у 21-ій Загальній доповіді [CPT/Inf (2011) 28] наголошує на питанні доступу до адвоката під час тримання в підрозділі поліції та на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Європейський комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

3. Згідно інформації, отриманої від Західного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги (далі – центр), встановлено, що у порушення вимог частини четвертої статті 213 Кримінального процесуального кодексу України, пункту 2 Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363 та підпункту 3 пункту 10 розділу VI Інструкції, службові особи ВП № 2, не забезпечили повідомлення центру про затримання працівниками управління карного розшуку ГУНП в Рівненській області [redacted] С. 30.04.2026 о 19 годині 40 хвилині, оскільки, відповідно до інформації наданої Центром, повідомлення про вказане затримання до центру не надходило.

Водночас під час вивчення протоколу затримання встановлено, що у ньому містяться відомості про участь захисника, що підтверджується наявними підписами останнього. Крім того, у журналі інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги зазначено час прибуття адвоката до затриманої особи та реєстраційний номер повідомлення.

Проте, надані під час відвідування документи, не містять відомостей, які б дозволяли встановити підстави участі зазначеного захисника у кримінальному провадженні, зокрема чи був він залучений затриманою особою самостійно, чи прибув у порядку надання безоплатної правничої допомоги (фото 9), а від так, не вбачається можливим перевірити дотримання вимог законодавства щодо належного забезпечення права затриманої особи на правничу допомогу у повному обсязі.

Слід зауважити, що зазначений факт може свідчити про невиправдане затягування забезпечення та реалізації затриманим особам права на захист. Комітет (Дванадцята Загальна доповідь CPT/Inf(2002)15) наголошував, що небезпека залякувань і фізичної жорстокості по відношенню до затриманої особи є найбільшою у час відразу по взятті її під варту. Отже, можливість затриманих залучити адвоката саме у цей проміжок часу становить гарантію від жорстокого поводження.

Факти порушень прав затриманих на доступ підозрюваного до захисника вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (справа Салдуз проти Туреччини), який також відзначав «особливу вразливість обвинуваченого на ранніх етапах провадження, коли він одночасно постає перед стресовою ситуацією і дедалі складнішим кримінальним законодавством».

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 29 Конституції України, стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

4. Під час вивчення матеріалів встановлено, що протокол про адміністративне затримання Ю. не містить відомостей щодо подальшої передачі особи для виконання постанови суду про адміністративний арешт або її звільнення.

Інші документи, які б підтверджували безперервність документування перебування особи під контролем працівників поліції та момент її передачі до місця відбування адміністративного арешту, під час моніторингового візиту не надано.

Відсутність належного документування подальшого переміщення особи не забезпечує безперервної фіксації її перебування під контролем уповноважених органів, унеможливлює встановлення часу припинення адміністративного затримання та початку виконання постанови суду, а також створює ризики свавільного обмеження права на свободу та особисту недоторканність (фото 10).

Такі дії (або бездіяльність) посадових осіб органу поліції створюють загрозу порушення права особи на свободу та особисту недоторканність (ст. 29 Конституції України, ст. 5 Європейської конвенції з прав людини, яка говорить, що будь-яке позбавлення свободи має бути не лише законним, а й здійснюватися відповідно до процедури, встановленої законом, із забезпеченням належного документування та можливості перевірки законності такого позбавлення свободи), а також свідчать про порушення вимог кримінального процесуального законодавства.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (Стаття 21 Конституції України, стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

5. Всупереч вимогам п. 8.4.2.4 Державних будівельних норм «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність»), сходинки при вході до відділу поліції не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходинок сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото 11).

6. В порушення вимог п. 11.6 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність», наявна у відділі поліції санітарна кімната не пристосована до використання маломобільними групами населення, а саме не встановлено поворотні або відкидні сидіння, штанги, та інші пристосування для осіб з інвалідністю (фото 12).

Порушення права на життя (стаття 27 Конституції України, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод).

7. У порушенні Кодексу цивільного захисту України в приміщені ВП №2 відсутнє тимчасове укриття на випадок сигналу «Повітряна тривога», особовий склад та відвідувачі в разі необхідності переміщуються до найближчого тимчасового укриття.

Інші порушення.

8. При вивченні протоколів про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, в окремих випадках, встановлено порушення щодо їх відповідності вимогам кримінального процесуального законодавства.

Так, у порушення статті 104 КПК України у протоколах затримання А., М., А., Ю., С. та С. – не зазначено точне місце складання протоколу (адреса або номер кімнати для проведення слідчих дій).

Кримінальне процесуальне законодавство України чітко регламентує дії уповноважених службових осіб, які здійснюють затримання. Хід і результати проведення процесуальної дії мають фіксуватись у протоколі.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Рівненській області:

1.1. Вжити заходів щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призвести до порушень прав людини;

2. Відділенню поліції № 2 Дубенського районного відділення поліції Головного управління Національної поліції в Рівненській області:

2.1 Вжити заходів щодо введення в експлуатацію кімнат для затриманих у відділенні поліції відповідно до національних та міжнародних стандартів;

2.2 Створити умови для проведення конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками у відділі поліції в спеціально облаштованій кімнаті;

2.3 Налагодити негайне інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про факти затримання осіб;

2.4 Забезпечити створення належних умов доступу до приміщень відділення поліції для маломобільних груп населення;

2.5 Розглянути питання про обладнання найпростішого укриття на випадок сигналу «Повітряна тривога».

Додаток: фототаблиця на 3 арк.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв **Микола ПИЛИПЧУК**

Додаток

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

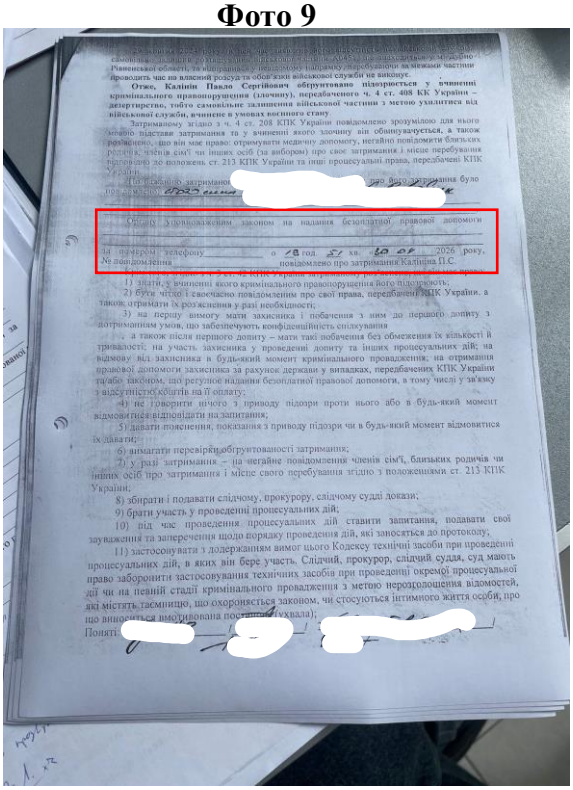

Фото 10

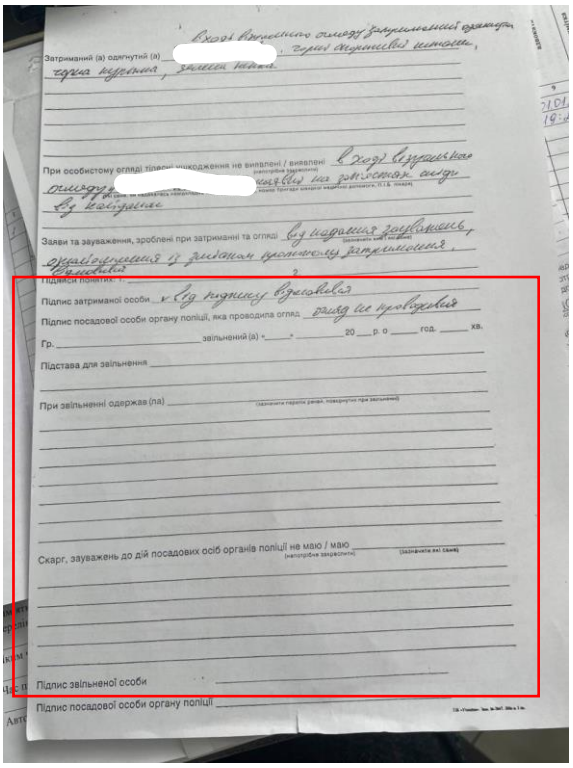

Фото 11

Фото 12

